

Alexandru Andrieș

FLUTURE PE PERDEA

EDITURA PARALELA 45

Redactare: Dana Pătrănoiu
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Laurențiu Midvichi

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ANDRIEȘ, ALEXANDRU

Fluture pe perdea / Alexandru Andrieș ; antologie și cuv.-înainte de Florin Hălălău, urmate de un dialog și de câteva *exe-jazz-e* pe mai multe voci. – Pitești : Paralela 45, 2023
ISBN 978-973-47-4024-6
821.135.1

Copyright © Editura Paralela 45, 2023

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

Cuprins

Cuvînt-înaptea /	9
Ea va veni /	13
Ce albaștri sînt /	14
Am două umbrele /	15
Poveste mică /	17
Ochii tăi /	18
Fluturi pe perdele /	19
Nu-l dau pe azi pentru mîine /	20
Fără griji /	21
Asta-i ușa /	23
Lung, lung, lung /	24
Dimineața devreme /	25
Fără tine, nu /	26
Așa am crezut și noi /	27
Blues /	28
Dacă însă vei veni /	29
Afară din noapte /	30
Surpriză, surpriză /	31
Cercei în urechile ei /	33
Cînd stai acasă /	35
Dacă azi ai veni și mi-ai spune hai /	36
E mîine departe /	37
Zile egale /	38
Margine de seară /	39
Mica prințesă fără micul prinț /	40
Despre distanțe /	41
200 000 de ani-lumină de casă /	42
Un alt dicționar /	43
Trei oglinzi /	45

Un om fericit /	47
Blues paranoic /	49
Mă doare măseaua /	50
Ce oraș frumos! /	51
Mie mi-e somn /	52
Dracula Blues /	53
La Telegurnal /	54
La Rovine /	55
Imposibila geografie /	56
Presa liberă /	57
Mîine /	59
Nu știi nimic despre tine /	60
Portret în mișcare (Dana, desigur) /	62
Cuțitul zilei /	64
Orice zi începe prost /	66
Fata pe care-o iubesc /	67
El & ea /	68
Ca nisipul femeile sînt /	69
Rochia ta /	70
Poetul scrie o poezie /	71
O fată prudentă /	72
Te rog /	73
Ultimul cîntec pentru tine /	74
Poetul e-n casă /	76
Ceață /	77
Fără titlu /	78
(Îmi place) Tamara /	80
Sharon Stone /	81
50% zîmbet, 50% fum /	82
Vis cu îngeri /	84
Tăcerile din piept /	85
Minciuni, dragoste și bani /	86
O zi mai devreme /	87
Asta faci tu /	89
Cea mai frumoasă zi /	91
Arc /	92
Culori /	93

Exe-jazz-e pe mai multe voci

Andrei Crăciun / 151	Florian Lungu / 185
Mircea Ignat / 153	Dan Mircea Cipariu / 187
Gelu Diaconu / 154	Berti Barbera / 189
Petru Andriesei / 158	Victor Panfilov / 191
Paul Cernat / 160	Bogdan Crețu / 192
Florin Dumitrescu / 162	Doru Ionescu / 196
Lucian Boariu / 164	Corina Bernic-Heiberger / 198
Ștefania Mihalache / 165	Robert Șerban / 200
Ioana Palicica / 167	Răzvan Țupa / 203
Octavian Soviany / 170	Daniil Iacșa / 206
Sergiu Mitrofan / 172	Cristina Bogdan / 208
Ada Milea / 174	Mugur Grosu / 212
Valentina Butnaru / 175	Monica Tonea / 216
Iulia Georgeta Popescu / 178	Sorin Antohi / 218
Valentin Protopopescu / 179	Laurențiu Midvichi / 220
Irina Georgescu-Groza / 181	Cătălina Bălan / 221
Dan Amariei / 184	

Cuvînt-înainte

Alexandru Andrieș este un fenomen. Biografia lui artistică, întinsă pe o perioadă de aproape jumătate de secol, l-a impus ca pe unul dintre cei mai iubiți și apreciați oameni din muzica românească. Îl ascult cu mare plăcere de la debutul pe disc, minunatul *Interioare*, pe care încă îl știu pe de rost de la *Ea va veni* pînă la *Asta-i ușa*. Cînd am debutat acum 30 de ani ca poet în „Adevărul literar și artistic“, întrebîndu-mă cei de acolo ce muzică ascult, l-am menționat alături de Beatles și Pink Floyd. Nu s-a schimbat nimic de atunci.

Alexandru Andrieș a urcat pentru prima dată pe o scenă în 1974, la douăzeci de ani, în faimosul „Club A“, ca student la Arhitectură. A activat multă vreme în underground, refuzînd să facă parte dintre cei care, datorită aparițiilor în Cenaclul Flacăra, aveau ușile radioului și televiziunii deschise. Cu toate acestea, cîntecele lui s-au impus repede în rîndul iubitorilor de muzică adevărată, devenind hituri subversive, mai ales datorită versurilor curajoase care ironizau regimul socialist. Prima înregistrare discografică s-a petrecut în 1984 cu *Interioare*, un disc despre care Florian Lungu scria admirativ pe copertă: „Este meritul casei Electrecord de a recunoaște și legitima astfel, printr-un set de înregistrări memorate pe disc, popularitatea de veritabil trubadur modern dobîndită pînă acum doar scenic de Alexandru Andrieș în rîndurile largi ale tinerilor melomani.“

L-am auzit pentru prima dată la o emisiune Radio Club, cu „Am două umbrele“, eram elev de liceu, probabil chiar în 1984, cînd au apărut *Interioare*-le. Apoi, am găsit discul la magazinul Muzica și am învățat repede toate cîntecele, la fel cum am făcut cu cele de pe *Rock'n'Roll* și *Despre distanțe*. Cît de minunat acest titlu, *Interioare*! L-am invidiat pe Alexandru Andrieș pentru că l-a găsit, mi-ar fi plăcut ca una dintre cărțile mele să se numească astfel. Trăind într-o lume foarte urîtă la exterior, incursiunea în interiorul lumii imaginate de Andrieș a reprezentat o gură de oxigen, o normalitate pe care o percepeam rar în afara familiei și a cercului de prieteni. *Interioare*-le pe care le ascultam pe vinil erau exercițiile mele de supraviețuire, la care fugeam ori de cîte ori lumea de afară devenea imposibilă.

Împreună cu bunul meu prieten din liceu, Valentin Iordache, îi fredonam cîntecele ori de cîte ori ne întîlneam. L-am ascultat în cîteva rînduri la Teatrul Ion Creangă, în a doua parte a anilor '80. După ce intrai în sală și începea concertul,

te trezeai pur și simplu în altă lume, realitatea de afară devenind pentru o oră și jumătate doar un vis urât. Discografia lui Alexandru Andrieș este foarte lungă, iar numărul cîntecelor pe care le-a scris depășește cu mult pe cel al celor care au apărut pe albume. A continuat și după 1989 să scrie versuri inspirate din politică, mulți dintre protagoniștii acesteia fiind la fel de penibili ca și cei de dinaintea lor.

Cînd am plecat la un moment dat cu trenul pentru a-mi schimba cursul vieții, muzica și cuvintele lui Alexandru Andrieș mi-au purtat noroc și m-au însoțit ca niște prieteni buni. Intrînd în febra călătoriei cu cîteva zile mai devreme, am început să fredonez în gînd primele cîntece de pe *Rock'n'roll*, „un singur lucru mă mai face bine/ s-ajung cît mai repede acasă la tine“, „mi-am luat bilet și loc la fereastră mi-am luat/ în mai puțin de-o oră spre tine-am plecat / am în bagaj trei cărți să am să citesc pîn-ajung/ fiindcă pînă la tine drumul e foarte/ lung, lung, lung“, iar dimineața devreme cînd trenul a sosit în gară, „aici în oraș/ stă o fată frumoasă/ am venit special așa/ s-ajung la ea acasă“.

Poezia lui Alexandru Andrieș este fragilă și vapoasă ca prezența unui fluture pe perdea. Cuvintele aranjate așa cum sînt culorile pe aripile fluturului îți dau o nemaipomenită senzație de bine și, combinate cu armonia muzicii, te duc într-o lume din care nu mai vrei să pleci niciodată. Universul interior, de multe ori banal, populat cu obiecte dintre cele mai comune, dar impregnate cu amintirea unei întîmplări legate de o fată frumoasă, se transformă miraculos. Supereroii sînt două umbrele, o masă albă, ciucurii neperechi ai covorului și o pereche de cercei, un peron pustiu și, peste toate aceste obiecte însuflețite, plutește umbra unei fete, un Godot feminin care se lasă așteptat, dar care va veni cu siguranță cîndva. Cuvintele lui Alexandru Andrieș puse pe muzică ne amintesc lucrurile importante din jurul nostru, pentru care merită într-adevăr să trăim.

Alexandru Andrieș a publicat în 1992, la Cartea Românească, o carte de proză scurtă, *Singur acasă*. Este acum rîndul poeziei, prezentă din plin în versurile cîntecelor pe care le-a scris de-a lungul carierei sale, să fie adunată într-o colecție bine meritată și care îl va legitima și ca pe un poet autentic. I se cuvin mulțumiri lui Sergiu Mitrofan, cel care a inițiat și dezvoltat site-ul *alexandries.free.fr*, o adevărată enciclopedie Andrieș, versurile transcrise cu atîta acribie ușurîndu-mi mult munca, precum și tuturor celor care au răspuns cu entuziasm propunerii mele de a contribui cu texte. Aceste adevărate exerciții de admirație pot fi concentrate în doar cîteva cuvinte: *Îți mulțumim pentru tot, Alexandru Andrieș!*

Vine într-o zi la mine un prieten și-mi spune:

— Fii atent, tu chiar faci singur și textele, și cîntecele?

Că eu mă-ndoiesc. Prea se potrivesc cuvintele cu ce cînți tu acolo.

— Da' chiar așa, l-am întrebat la rîndul meu, ai impresia că nu mă gîndesc la nimic?

— Nu, nu, zice, da', totuși, i-am auzit pe atîția alții că fac cîntece, fac șlagăre, da' așa cîntece ca ale tale, nu. Nici nu știu dacă sînt cîntece. Ce voiam să te-ntreb, de fapt, astea, de le faci tu, sînt cîntece sau ce sînt?

Scanați codul QR
și ascultați pe fundal, în timpul lecturii,
muzica lui Alexandru Andrieș.

EDITURA PARALELA 45

Ea va veni

Întîi a fost pe vreme rea,
Era noros și vînt bătea
Și, desigur, ploua.
Asfaltul ud era lucios
Și-n el se reflecta, frumos,
Imaginea ta.
Cred c-ai așteptat destul,
Ea va veni, ea va veni!

A doua oară s-a-ntîmplat
Pe timp frumos, dar ce folos!
Tot în zadar.
Mult mai tîrziu, la telefon,
Ai auzit-o, dar ce ton
Și ce vocabular!
Cred c-ai așteptat destul,
Ea va veni, ea va veni!

A treia oară a venit,
Dar chiar atunci erai grăbit,
Dacă ai fi putut ști!
Acuma stai și-aștepți din nou
Venirea ei, ca un cadou
Pentru tine ar fi.
Cred c-ai așteptat destul,
Ea va veni, ea va veni!

(*Interioare*, 1984)

Ce albaștri sînt

Vremea a zburat,
Tu nu te-ai schimbat
Cum ai făcut?
Mă privești mirată
Și îmbujorată
Ca la-nceput
Pentru tine mai există
Undeva, o prințesă tristă
Care visează
Și croșetează
Aproape plîngînd,
La fereastră-i un nor,
El îți fură din zbor
Nuanța ochilor
Ce albaștri sînt!

Tot acolo stai?
Am ghicit, așa-i?
Adresa ta
Mi-o mai amintesc,
Și este firească
Să fie-așa.
Vin acasă
După masă
Nici o mișcare,
Nici o scrisoare;
Mă duc în bucătărie
Și-mi tai o felie,
Și-o mestec mergînd
La fereastră-i un nor,
El îmi oferă din zbor
Nuanța ochilor tăi
Aproape plîngînd.
(*Interioare*, 1984)

Am două umbrele

Am două umbrele,
Fac ce vreau cu ele,
În orice situație
Îmi dau satisfacție!

Dacă pierd o umbrelă,
Tot mai am o umbrelă
Care dacă plouă-i ca nouă...

Dacă fata-i frumoasă
Las umbrela acasă la ea
Și a doua zi, chiar dacă nu-i nimeni
Tot găsesc ceva:
Umbrela mea!

Am două umbrele,
Fac ce vreau cu ele,
În orice situație.

Țin acasă-o umbrelă,
La servicii o umbrelă,
Dacă-ncepe ploaia-i tot aia.

Umbrela de-acasă
E cea mai frumoasă,
Umbrela cealaltă e spartă!

De-obicei, cînd plouă,
N-am la mine umbrela deloc,
Așa că nu-i de mirare
C-o uit mereu din loc în loc,
Din loc în loc.

Am două umbrele,
Fac ce vreau cu ele,
În orice situație.

Am două umbrele,
Fac ce vreau cu ele,
În orice situație.

EDITURA PARALELA 45

(Interioare, 1984)

Poveste mică

Șoricelul supărat
E mereu ascuns sub pat,
E bolnav
Și-așteaptă să-i treacă.

Șoricelul bine dispus
E mereu pe-afară dus,
Nimeni nu știe
Cînd vine și cînd pleacă.

Bietul motan,
De necaz s-a suit pe tavan!

(*Interioare*, 1984)

Ochii tăi

Și lumina parcă se pregătea,
Aduna toți norii și-i atârna
Departe la orizont,
Pe frînghie,
Să se-usuce încet.

Astă-seară a fost cald și senin,
Toate stelele aveau pahare de vin
Și-mi dădeau să gust puțin
Și mie.
Între timp, tu dormeai.

Spune-mi despre tine
Lucruri cît mai puține,
Lasă-mă să le ghicesc,
Să le inventez,
Să le potrivesc.

Dacă mai crezi cît de cît în minuni,
Să te văd trei zile, să nu te văd trei luni,
Și s-o luăm iar și iar
De la capăt.
Spune-mi, cum ți s-ar părea?

Eu te vreau mereu
În colțișorul meu,
Să fii lîngă mine
Și să-ți fie bine.

Am cunoscut o fată frumoasă,
Are mașină, are și casă
Și vorbim la telefon
O grămadă
Însă n-are ochii tăi.
(*Interioare*, 1984)

Fluture pe perdea

Uite-un fluture pe perdea,
Vrea să intre în camera mea,
N-am să-l las, fiindcă am deja
Musafiri destui.

O luminare aprinsă am,
Șapte stele chiar lângă geam
Și mai vine la seara mea
Încă cineva!

Peste cer sînt nori ca de fum,
Luna nouă iese acum,
Lucrurile-n ceață dispar.

Uite-un fluture pe perdea,
Vrea să intre în camera mea,
N-am să-l las fiindcă am deja
Musafiri destui,
Musafiri destui
Deja.

(*Interioare*, 1984)

Nu-l dau pe azi pentru mîine

În fereastră-i cerul înrămat,
În odaie am scaun și pat
Și pe masa albă, niște pîine.
Lucrurile-mi sînt în geamantan,
Praful nu l-am șters de-acum un an,
Dar nu-l dau pe azi pentru mîine!

Calendarul din perete-i vechi
Și pe covorul veșted, cu ciucuri neperechi,
Sînt firimituri uscate de pîine...
Am și două crăpături în geam
Și m-a părăsit fata ce-o iubeam,
Dar nu-l dau pe azi pentru mîine!

Ieri m-am întîlnit pe scări cu un om ciudat,
M-a-ntrebat:
„De ce te zvîrcolești noaptea în pat?
Știi, parchetul e șubred, și se-aude pînă-n baie,
Îmi trezești copiii care dorm în odaie, dorm.“

Pe tavan un cerc e, de lumină,
N-am perdea la geam, luna mi-e vecină,
Și pe masa albă, niște pîine.
Singur cînd rămîn, cîteodată,
Mai mi-aduc aminte de-un nume de fată,
Dar nu-l dau pe azi pentru mîine!

(*Interioare*, 1984)

Fără griji

Anii trec mai ușor decât ne închipuim,
Îi căutăm în sertar și brusc nu-i mai găsim;
Nimeni nu știe precis unde se duc anii ăștia așa,
Eu cred că probabil se adună
Și stau împreună
Undeva!

Așa că nu-ți fă griji
Zău, tu nu-ți fă griji, draga mea,
N-ai de ce să-ți faci griji,
Toată lumea pățește așa.

Așa că nu-ți fă griji
Zău, tu nu-ți fă griji, draga mea,
N-ai de ce să-ți faci griji,
Toată lumea pățește așa.

Aș vrea să te păstrez lângă mine, aproape de tot,
De-aia am conceput un buzunar special la capot.
În el încapi doar tu și nimeni altcineva,
Se-nchide cu fermoar
Și-năuntru doar
Argint și catifea!

Așa că nu-ți fă griji
Zău, tu nu-ți fă griji, draga mea,
N-ai de ce să-ți faci griji,
Toată lumea pățește așa.

Tu poți să vii oricînd
Și să stai aici cît dorești,
Și cînd e ziua ta
Am să-ți cînt și-am să-ți spun povești.

Ce zici, ce idee!
Ține-o sub cheie,
Ai grijă de ea!

(Interioare, 1984)

„Nu cred că există vreun sistem sănătos, doar că unele sînt mai bolnave decît altele”

Florin Hălălău în dialog cu Alexandru Andrieș

Florin HĂLĂLĂU: Ați fost dintotdeauna un om liber și n-ați făcut niciodată compromisuri, nici înainte de Revoluție și nici după. Cum ați reușit să rămâneți un om liber într-o societate totalitară, așa cum a fost România pînă la 22 decembrie 1989?

Alexandru ANDRIEȘ: Răspunsul e simplu: educația solidă primită acasă și norocul de a fi făcut școala la liceul „Andrei Șaguna” în Brașov și apoi la Arhitectură în București – părinții, profesorii și prietenii mei sînt cei care m-au *modelat* și nu cred că așa-zisa revoluție merită să fie considerată un reper. Tot timpul, peste tot în lume, a existat și există o zonă a *informației oficiale* și o zonă a *informației reale*; cît de mare e diferența între ele și cum navighezi în aceste ape (de cele mai multe ori tulburi) ține de fiecare dintre noi și de alegerile pe care le facem. Pare ușor, nu?

F.H.: Debutul dumneavoastră absolut s-a întîmplat în 1974 la „Club A”, pe vremea cînd erați student la Arhitectură, într-un loc exclusivist și rezervat celor mai buni și adevărați artiști. Cum v-a primit publicul?

A.A.: Colegii mei m-au împins de la spate să cînt în „Club A” – așa că trebuia să le placă, dacă au insistat.

F.H.: Iar în concert, ați debutat, dacă nu mă înșel, în 1979, la Festivalul de Jazz & Rock de la Brașov, la insistențele lui Florian Moșu’ Lungu, simțindu-vă acolo ca peștele în apă. A fost greu să vă convingă să vă urcați pe scenă?

A.A.: Nu e chiar așa. Florian Lungu a venit la o repetiție a trupei Basorelief, care urma să cînte la Festivalul de Jazz de la Sibiu în 1980, și cînd a auzit cîntecele mele a zis: „Gata, vii și cînți cu ei la Sibiu“ (ceea ce s-a și întîmplat), dar la Festivalul de Jazz & Rock de la Brașov din 1979 am fost invitat de Alexandru Șipa, care era organizatorul acestui eveniment, și în amîndouă cazurile a fost o plăcere să urc pe scenă lîngă prietenii din Basorelief!

F.H.: Faceți parte din boema bucureșteană. Cu ce alți artiști v-ați intersectat de-a lungul anilor și cu care dintre ei ați rezonat cel mai mult?

A.A.: Aaa, cel mai simplu e să zic „cu toți“ – *hahahaha...* Nu cred că fac parte din boema bucureșteană, asta înseamnă (cred) nopți lungi la Capșa, discuții interminabile și vizite la cenacluri, edituri, teatre și săli de concert, mese bogate stropite din belșug cu pălincă și vin roșu, tone de țigări și cafea, iar eu nu sînt deloc așa – îmi pare rău că vă dezamăgesc. Sigur, au fost personalități din lumea artelor cu care m-am intersectat și m-am împrietenit, dar nu văd de ce aș face un top – în mod sigur aș uita destule nume și cine știe ce scandal ar ieși de aici? Mai ales că nu uit intenționat, se întîmplă foarte natural. ☺

F.H.: Cu siguranță sînteți cititor de poezie. Care sînt poeziile pe care îi simțiți cel mai aproape de dumneavoastră?

A.A.: Probabil că o să rîdeți, cel mai tare îmi plac e.e. cummings și Richard Brautigan, dar lista e lungă și i-aș mai aminti aici și pe Jacques Prévert, pe Emil Brumaru și pe foștii mei colegi de liceu, Alexandru Mușina și Octavian Soviany.

F.H.: Ce amintiri legate de cei doi și, poate, de alți colegi de liceu aveți?

A.A.: Memoria mea e de o lene incredibilă, nu mai țin minte mare lucru. Știu însă că, la un moment, dat am înființat un cenaclu al nostru, cu aprobarea conducerii liceului Andrei Șaguna, care se numea Cenaclul Artelor Moderne, pe scurt CAM. Acolo ascultam împreună albumele care apăreau, citeam poezii, proză, ba au existat și niște piese de teatru în formă incipientă. Se întîmpla o dată pe săptămîină, cred. Alexandru Mușina și Octavian Soviany veneau mereu cu lucrări interesante și solid concepute, eu mă țineam de glume și recitam: „e seară/ peste deal bulgarul/ liniștit

își mîna carul“ sau „există mătuși/ care fără să pregete/ croșetează mănuși/ cu șase degete“ sau „luminează-n vale luna/ trei ferestre-n loc de una“ (distih patriotic). Și gata, toată lumea rîdea și treceam la audiții muzicale. Oricum, în scurt timp au apărut unii de *sus* și ne-au desființat cenaclul, au zis că pare subversiv, ce-i CAM? Nu mai bine ne ținem noi de școală? Noroc că ne-a apărat directorul liceului și n-a pățit nimeni nimic.

F.H.: Cum a decurs colaborarea cu casa de discuri Electrecord, unde ați înregistrat primele albume? Cum vi-l amintiți pe Freddy Negrescu, inegalabilul maestru de sunet, căruia fostul studio de înregistrări Tomis îi poartă azi numele?

A.A.: Domnul Theodor *Fredy* Negrescu a fost cel care m-a școlit în tainele studioului de înregistrări. Când am pus piciorul la Electrecord să imprimăm *Interioare* nu știam nimic despre felul în care se întîmplă lucrurile acolo și, din fericire, a fost un profesor minunat: ne-am și împrietenit și e sigur că fără el n-aș fi reușit să fac atîtea albume de-a lungul anilor. În plus, gătea minunat și avea o cultură muzicală ieșită din comun, iar cu mine a avut o răbdare îngerească. Ce mai, un adevărat fenomen!

F.H.: Pe toate discurile pe care le-ați înregistrat apar nume mari ale muzicii românești, de la Mircea Marcovici, Garbis Dedeian, Mircea Baniciu, Mihai Farcaș și Dan Mîndrilă pînă la Tudy Zaharescu, Cătălin Răsvan, George Baicea, Sorin Romanescu, Călin Grigoriu și Bertî Barbera. Cum ați descoperit-o însă pe Maria Ioana Mîntulescu, o voce care se pliază perfect pe muzica dumneavoastră?

A.A.: *Hahaha* – am avut noroc: fratele ei mi-a fost student și, la un moment dat, cînd m-a auzit că intenționez să fac un videoclip, mi-a spus: „Am o soră, cred că e exact ce trebuie pentru videoclip“, așa că m-am dus să facem cunoștință, nu știam că ea terminase liceul de muzică și se pregătea să dea la Arhitectură. Din fericire, am ajuns să colaborăm – în afară de aportul vocal despre care vorbiți, mai trebuie să știți că ea e cea care alege cîntecele pentru albumele mele și le și pune în ordine, de la *Interioare* pînă azi (aproape 40 de ani!, nici nu știu cînd au trecut anii ăștia, *hahaha*).

F.H.: Cîntecele care n-au putut apărea pe disc și au fost ascultate doar în concerte au alcătuit lista albumului *Interzis*, apărut în 1990 la Electrecord, album care a cîștigat premiul *Discul de Aur*. V-ați așteptat la acest succes de public?

A.A.: Așa e, și am insistat la vremea respectivă să folosim înregistrări făcute în concert, chiar dacă nivelul tehnic nu era cine știe ce. Era mai important să fie un document acest album și nu un disc obișnuit. Și nu m-am așteptat să aibă așa succes la public, încât să primească *Discul de Aur* pentru cel mai bine vândut album din 1990, dar bineînțeles că m-am bucurat foarte tare!

F.H.: „Am prins, copil, orașul Stalin și frig, și ploaie și minciuni, spuneți într-un cântec“ („Fără titlu“). Cum a fost copilăria dumneavoastră la Brașov?

A.A.: Cântecul „Fără titlu“ cred că e unul dintre cele mai bune cântece pe care le-am făcut, dar nu are nicio legătură cu copilăria mea din Brașov: am dus-o regește, am fost răsfățat de mama, mătușa, bunica, străbunica și de tanti Lica, și toate găteau nemaipomenit! În rest, ce să zic? Am fost destul de supărat când, peste noapte, a dispărut statuia lui Stalin, mie îmi plăcea tare mult să arunc cu pietricele în ea.

F.H.: Îmi amintesc momentul când am ascultat „Fără titlu“ pe scena Cerbului de Aur de la Brașov, în 1993. Nu-mi venea să-mi cred urechilor, cred că a fost primul pamflet la adresa lui Ion Iliescu care apărea la TVR, într-o perioadă când foarte puține publicații erau în opoziție, printre ele, România liberă, 22 și Cașavencu. Televiziunea și radioul, care nu aveau încă o concurență, erau complet aservite noului regim. Nu ați avut probleme după concert?

A.A.: Nuuu, am avut probleme chiar în timpul concertului. Șefii TVR au încercat să taie sunetul, noroc că echipa tehnică a lungit-o până s-a terminat cântecul. Le-am mulțumit și atunci, le mulțumesc și acum. Problemele de după concert le-a avut bunul meu prieten Aurel Mitran, cel care a organizat concertul și am aflat asta la ani de zile distanță, pentru că el este un om extrem de civilizată și discret; pur și simplu nu a spus nimic atunci. Îi mulțumesc și lui, aici. ☺

F.H.: De altfel, încă din 1991, pe discul *Azi*, s-a văzut și auzit ☺ că nu vă place noul regim instaurat la putere după decembrie 1989. Dar albumul se încheie cu un foarte frumos cântec-speranță, „Mîine“. Sunteți în continuare optimist în ceea ce ne privește ca societate?

A.A.: Optimist 100% n-am fost niciodată, dar sper, ca majoritatea oamenilor, că e normal să evoluăm și să ne fie mai bine, chiar dacă cu pași mici.

F.H.: În cartea *Așteptînd-o pe Maria, Cîntece 1974-1991*, editată de Știință & Tehnică, am descoperit versiuni ale versurilor care n-au trecut de cenzură și au apărut modificate pe disc. Este cazul cîntecului „Cercei în urechile ei“, unde versul „Rochia albă, într-o secundă plutea aproape lîngă tavan“ a fost înlocuit de „Vocea mea, într-o secundă plutea aproape lîngă tavan“. Cum ați primit ingerințele acestui sistem bolnav în cele mai mici detalii ale aparițiilor dumneavoastră discografice?

A.A.: În primul rînd, nu cred că există vreun sistem sănătos, doar că unele sînt mai bolnave decît altele, atîta tot. În al doilea rînd, fiecare sistem are regulile lui de joc, și dacă știi asta, nu ai surprize: toate textele cîntecelor ce urmau să fie înregistrate erau trimise la Consiliul Culturii și Educației Socialiste și de acolo se întorceau aprobate, respinse sau cu mici *indicații* pentru modificări (cazul cu rochia albă care plutea lîngă tavan). De exemplu, la albumul *Rock'n'Roll* a trebuit să scot de peste tot cuvîntul „deja“(?!?), ceea ce am și făcut, era mai important să apară albumul. După ce a apărut, am întrebat și eu de ce a fost nevoie să scot cuvîntul și mi s-a spus că motivul a fost originea evreiască a lui „deja“ și că astfel s-a evitat orice discuție în legătură cu asta. Sigur că am spus că, din cîte știu eu, *deja* n-are nicio legătură cu evreii și mi s-a răspuns: „Gata, discul a apărut, ce rost are să mai vorbim?“ Iată că au fost și momente amuzante!

F.H.: Vă place mult să desenați, deloc surprinzător pentru un arhitect. Ați lansat, în 2009, *Desen și arhitectură*, un album care adună între coperti grafică, proiecte de arhitectură, picturi, pornind de la expoziția de la Căminul Artei din 1987. Pe cînd o nouă expoziție personală?

A.A.: Aaa, pentru o expoziție personală e nevoie de multă muncă, ani de zile. Nu am cum să răspund la această întrebare, și-n plus n-aș vrea să ajung ca Paul McCartney sau Bob Dylan, care au făcut expoziții și au scos cărți cu lucrările respective, dar dacă nu ar fi fost numele lor, nu știu dacă ar fi avut succes. Sincer? Eu cred că nu, judecînd obiectiv.

F.H.: Apropo de Bob Dylan, ați înregistrat un album care îi este dedicat, *Alb-Negru*, în 1999 și un single, *La mulți ani, Bob Dylan!*, în 2001, cînd artistul american împlinea 60 de ani. Ați tradus textele cîntecelor lui Dylan în română și ați reușit să le faceți să sune foarte bine, să se plieze perfect pe muzică. La fel ați făcut cu James Taylor și Randy Newman. Ce alte preferințe muzicale aveți?

A.A.: The Beatles, bineînțeles, Joni Mitchell, Paul Simon, The Rolling Stones, Rickie Lee Jones, Djavan – e o listă lungă, cred că poate fi subiectul unei cărți întregi. Ciudat e că, la început, nu ascultam decât muzică simfonică și operă, după care un prieten din Brașov m-a făcut să ascult jazz și blues, iar un alt prieten, tot din Brașov, m-a atras către The Beatles și The Rolling Stones; a urmat Bob Dylan și toată lista care ar ocupa pagini întregi.

F.H.: Ați scris și muzică de film, colaborând cu nume mari ca Mircea Daneliuc la *Legiunea străină* și cu Horațiu Mălăele la *Nunta mută*. Cum a fost întâlnirea cu lumea cinematografiei?

A.A.: Colaborările respective s-au întâmplat pentru că sînt bun prieten cu Vlad Păunescu, încă de cînd eram amîndoi studenți, iar el a fost producătorul ambelor filme. Mă bucur că m-a solicitat, poate mai facem și altă dată. ☺

F.H.: În 2019 ați făcut un turneu prin toată țara cu *Andrieș iese la pensie*, un dublu album, am fost în sală la ultimul concert din turneu, cel de la Sala Radio, întîmplat chiar de ziua dumneavoastră, pe 13 octombrie. Sper că pensionarea este doar de la Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu“.

A.A.: Am ieșit la pensie de la Arhitectură în 2019, cînd am împlinit 65 de ani. De atunci am făcut turneul *Andrieș iese la pensie*, dublat și de albumul cu același titlu, editat în format CD și vinil, urmat de albumul *Greu de pensionat*, la care există și trei videoclipuri filmate, chiar în timpul înregistrărilor, de către Vladimir Ivanov. Tot el a făcut și editarea lor. Plus două single-uri, *Cartofi prăjiți*, în format CD și vinil, și *Jucării*. Au mai fost tot felul de concerte, iar în 2022 a avut loc *Turneul culinar*. Eu zic că nu e rău pentru un tînăr pensionar!

Exe-jazz-e pe mai multe voci

EDITURA PARALELA 45

Dragostea

Scriu în fiecare zi de zeci de ani, dar până acum nu am scris niciun cuvânt despre Alexandru Andrieș. Până acum.

La început l-am auzit pe Alexandru Andrieș, dar nu l-am ascultat. Desigur, era o muzică frumoasă, dar nu ajungea până la mine. Aveam nevoie de un miracol. Și s-a întâmplat.

Bineînțeles că are legătură cu dragostea, cel mai frumos dintre miracole.

Și a trebuit să vină o toamnă și ea să-mi strecoare în ureche o cască albă, iar din telefonul ei au început să curgă prin sângele meu vocea și versurile lui Alexandru Andrieș. Totul era minunat. Eram tânăr și descopeream continentul decisiv: iubirea. Apoi, cum se întâmplă în poezii și în viață, și amorul nostru nemuritor s-a încheiat, dar Alexandru Andrieș a rămas cu mine. Am pierdut de atunci multe paradisuri.

Dar pe Alexandru Andrieș îl ascult și îl tot ascult, și nu doar când mi se face dor.

Iar muzica lui Alexandru Andrieș îmi face foarte bine. E ciudat ca o muzică să cuprindă o liniște, dar așa se întâmplă. Iar în liniștea aceea se află, împreună, ca la vechii greci, binele, adevărul și frumosul.

Altădată, mergeam pe o stradă superbă din vechiul București și altcineva mi-a arătat o casă și mi-a spus: aici locuiește Alexandru Andrieș.

Nu știu dacă avea dreptate, dar o iubeam și pe aceea și am crezut-o. Și am rămas privind casa, cu speranța nemărturisită că îl voi vedea. Nu l-am văzut atunci.

L-am văzut mulți ani mai târziu, căci am tot mers la concerte, mereu pe ploaie.

Și e atât de multă dragoste în versurile poetului Alexandru Andrieș, iar dragostea aceasta e atât de minunată, încât nici nu cred că greșesc prea mult dacă spun că Alexandru Andrieș este unul dintre oamenii care m-au făcut cel mai fericit aici, pe pământ. I-am mulțumit adeseori, dar numai în gândurile cele mai intime. Și îi mulțumesc și acum public – pentru tot.

Iar cântecul meu preferat rămâne tot „Arc“, primul pe care l-am ascultat, pe când încă era lumină de mai în decembrie și, în loc de cai, aveam taxiuri; și nopți întregi nici n-am dormit.

EDITURA PARALELA 45

Cred că am ajuns prima dată la „Club A“ în 1974, când eram student la Politehnică, dar am intrat cu un prieten de la Arhitectură, nu intrai oricum, doar însoțit de cineva de la Arhitectură.

Am fost desigur șocat de atmosfera neconvențională, era, cred, septembrie... Florian Pittiș era un fel de prezentator, dar și recita, cânta, era foarte apropiat de toți cei de acolo. Când am ajuns puțin pe înserate, Alexandru Andrieș tocmai termina un mic recital, am înțeles că fusese invitat la câteva bisuri. Atunci l-am văzut pentru prima dată.

Șocul cel mare a venit prin 1985-1986, când eram cercetător la un institut de inginerie electrică și când cineva a adus o casetă și un casetofon! Pe casetă, melodii cu Alexandru Andrieș, dintre care „Ce oraș frumos: la mine-n cartier, la tine-n cartier, fabrici și uzine“. Știu că în laboratorul unde lucram, toți eram cam de aceeași vârstă, imediat după stagiatură. Am crezut că nu aud bine, dar a urmat și „La Rovine“ și „Scoatem noi boala din dumneata!“, de atunci sunt fan absolut al rafinatului opozant și „farmacist“ pentru noi, pentru vremurile alea cenușii. Știu că mai multe săptămâni bune după aia, toți din laboratorul unde lucram, fredonam sau recitam „Ce oraș frumos“ și „La Rovine“. Ciudat, pentru că sunt un afon, dar făceam mari eforturi să reproduc cum puteam melodiile, nu doream să nu mă aliniez atmosferei legată de cântecele lui Andrieș! Ele erau oxigenul și curajul care ne trebuia! Da, curajul care ne lipsea, după eveniment începusem să fim cu mai multă atitudine și inițiativă, adică să mai spunem și *Nu*, făceam exerciții pentru Piața Universității, învățam să fim golani de atunci, de la melodiile lui Andrieș. Da, domnule Andrieș, cea mai bună inițiere în *golănime*, a dumneavoastră a fost.

Dacă un cantautor „global“ ca Bob Dylan a putut primi Premiul Nobel pentru Literatură, cred cu convingere că un cantautor local precum Alexandru Andrieș (puternic influențat de Beatles și Dylan) ar merita cu prisosință un premiu de poezie. Pentru că Andrieș e poet pe bune – poet în toată puterea cuvântului. Unii critici literari respectabili l-au trecut de altfel, în sintezele lor, printre reprezentanții autentici ai poeziei generației '80 – și n-au greșit defel. De la ironia cu tentă „underground“ în context a versurilor antedecembriste de pe discul *Interzis*, unde clișeele ceaușismului târziu erau parodiate cu umor fin, pînă la, să zicem, *Disc domestic* (2017), există un stil Andrieș, ipostaziat în zeci de discuri; canavaua muzicii blues-rock-folk & jazz e doar cutia ideală de rezonanță a versurilor. Ironia social-politică a multor piese are, fără doar și poate, un caracter *catchy* (recentul *Greu de pensionat* resuscitează, apetisant, formula); notele dominante rămîn totuși autoironia calină și tandrețea bonomă. Ele configurează o atmosferă inconfundabilă și definitorie, căci Andrieș e prin excelență un poet al intimității și un poet de atmosferă/atmosfere. Sau, așa-zicînd, un poet de „interior“, mai mult decît unul de agora (unul dintre discurile mele preferate a fost și rămîne, de altfel, *Interioare*, alături de subtilul *Despre distanțe*). *Personajul* său face, de regulă, figură de fraier, nepriceput sau păgubos – dar... așa-s interiorizații! El pune în scenă, cu grație, un lirism domestic al gesturilor mărunte; un lirism aproape minimal, cu o sensibilitate cultivată fără ostentație, un lirism imaginativ în cadrul căruia candoarea și maliția dezabuzată se aliază cu observații „psihocomportamentale“. Ceea ce caracterizează, de fapt, aceste partituri e delicatețea confidențială – o delicatețe cînd surîzătoare, cînd visătoare, oscilînd între vioiciunea rock & roll sau boogie, adaptat extravertirilor sociale, și farmecul jazzie care mobilează, catifelat și discret tribulațiile singurătății sau ale vieții de cuplu. Amănuntul concret contrabalansează, la timp, diafanitățile unor versuri, insolitîndu-le simpatice. Mi-ar fi, recunosc, foarte greu să alcătuiesc o antologie personală a

pieselor favorite (nu numai de pe discurile sale, căci Andrieș a scris texte și pentru alte voci, de la Mircea Baniciu la Aura Urziceanu). În mod sigur însă, din sumarul ei n-ar lipsi titluri precum „Margine de seară“, „Cea mai frumoasă zi“, „Flutur pe perdele“, „Nimic nu te mai poate schimba“, „Habar n-ai că-s lângă tine“, „Dracula blues“, „Las-că știm noi“, „Nu-mi iese nimic“... Sînt texte poetice în care te poți adăposti de „vreme rea“, de o prospețime fără vîrstă, care dă dependență. Cel puțin în cazul meu așa se întîmplă.

Andrieș – a family affair

Muzica lui Alexandru Andrieș contribuie, în familia mea, la consolidarea unor legături transgeneraționale, în contexte în care cuvintele sunt de prisos sau noi, membrii familiei, prea introvertiți sau prea nepricepuți să verbalizăm lucruri pe care le gândim și le simțim. Fac parte dintr-o generație aparte. Născută în 1995, pe ultima sută de metri a milenialilor, nu mă încadrez în generația Z, dar n-am nici toate trăsăturile milenialilor. De asta, sunt un fel de struțo-cămilă ai cărei părinți și-au făcut cont de Facebook înaintea ei. Deja prea bătrână pentru Reddit și Tik Tok, am migrat, ușor-ușor, de pe Facebook pe Instagram. Pe vremea mea, YouTube-ul făcea abia primii pași, iar radioul nu mai era tocmai la modă, așa că de cultura mea muzicală s-a ocupat tata. Multă vreme nu mi-am pus întrebarea cum arată chipul lui Alexandru Andrieș. Timbrul vocal mi-era suficient ca să-i creez mental imaginea. Am aflat, deci, despre Andrieș de la tata, cel mai probabil în 2003, când ne-am cunoscut. De asta, pentru mine, Andrieș, ca și tata, rămâne fixat în timp și n-are voie să îmbătrânească și nici să se îmbolnăvească sau mai știu eu ce să pățească. Pentru că muzica lui și, mai ales, timbrul vocal inconfundabil fac parte din imaginarul muzical al copilăriei și al adolescenței mele, în care tata mă ducea cu mașina peste tot – „Dimineața devreme, ceața-i lipită de drum“.

Am apărut în viața lui tata atunci când a cunoscut-o pe mama și s-au căsătorit. Prima oară când l-am văzut, aveam opt ani și eram pe bancheta din spate a mașinii lui, Dacia Nova crem. E simbolic pentru relația noastră felul în care ne-am întâlnit pentru că, de douăzeci de ani încoace, am ascultat împreună foarte multă muzică în mașină, aflându-ne pe tot feluri de drumuri, de la cele mai mari, de câte douăsprezece ore, București-Soroca, drumul spre bunici, sau pe un banal drum de acasă la școală sau la serviciu.

Poezia lui Alexandru Andrieș este una citadină. O ascultam, în anii în care trebuia să mă obișnuiesc cu viața mea cea nouă din orașul București, iar Capitala

căpăta nuanțe din ce în ce mai familiare. Am învățat de la tata cum să ajung, în București, dintr-un cartier în altul și am învățat și cum să iubesc acest oraș. Parte din dragostea pentru București am preluat-o și pe undele muzicale ale lui Andrieș, care surprinde orașul în cea mai frumoasă și mai boemă formă a sa. Dacă știți pe cineva căruia îi vine greu să se împrietenească cu Bucureștiul, recomandați-i o doză bună de Andrieș din când în când!

În adolescență, mă atrăgeau în egală măsură muzica și poemele lui Alexandru Andrieș. Cel mai mult am ascultat Andrieș în liceu, când trăiam epoca marilor descoperiri și îndrăgostiri, iar muzica lui sofisticată, cu o poezie fină și uneori ironică, mă ajuta să fac față ideilor năstrușnice.

La șaptesprezece ani, tata m-a felicitat pe Facebook cu melodia lui Andrieș. Cum altfel? „Vara e cald, iarna e bine/ Mai există corăbii, mai sunt cormorani/ Cât timp pe masă mai ai de mâncare/Nu-ți fă probleme, lumea e mare/ 17 ani.“ Sigur că împreună cu tata am ascultat pentru prima oară „Cea mai frumoasă zi“. Mai târziu, am descoperit împreună coverul rock al trupei OCS, dar am avut și eu o contribuție la îmbogățirea playlistului lui tata, pentru că am aflat înaintea lui de duetul Andrieș – Smiley pe melodia asta, poate cea mai cunoscută publicului larg dintre hiturile *andrieșiene*. Până să mă dezmeticesc și să-mi dau seama exact de ce „cea mai frumoasă zi/ a fost la-nceput când nu mă puteai miști“, încercam să înțeleg printre rânduri cam care ar fi treaba cu dragostea și de ce e ea așa de complicată. „Cea mai frumoasă zi“ rămănea, încă, un mister în plus cu privire la dragoste și băieți, ambele subiecte infinit de interesante și de neînțelese pentru adolescența care eram.

Pe tata mi-l amintesc fredonând cel mai des „Ochii tăi“. Nu l-am întrebat niciodată dacă acesta e cântecul lui preferat, dar înclin să cred că se numără printre preferatele lui când vine vorba de discografia lui Alexandru Andrieș.

Tata nu e un extrovertit. De multe ori, la întâlnirile noastre de familie, lasă muzica să vorbească pentru el. Fiecare întâlnire a noastră la *headquarters*, adică acasă la părinți, include și ritualul ascultării unor discuri din colecția de câteva sute bune de viniluri ale tatei. Dintre toate colecțiile, cea cu LP-urile lui Alexandru Andrieș are un loc aparte în sufletul tatei. Implicit, în al meu. Vedeți, fiindcă am învățat despre muzică din laptopul lui tata și din selecțiile lui special concepute pentru drumurile cu mașina, i-am preluat cam 90% din preferințele muzicale, ba chiar și aversiunile. De exemplu, mie nu-mi place Led Zeppelin. Iar în discuțiile cu prietenii, mi-am dat seama că nici măcar n-am ascultat vreodată. Așa că, șocată, l-am întrebat pe tata care e treaba. Și el mi-a zis că, pur și simplu, nu mi-a pus să ascult Led Zeppelin pentru că lui nu-i prea place.

Nu știu care e melodia sau poezia mea preferată din tot ce a compus Andrieș. Dintre toate, cântecul care-mi amintește cel mai tare de tata e „Ceață”: De departe bărbat, de aproape copil,/ Strângînd tare la piept un secret inutil,/ Un cuvînt neros-tit nici cînd scria poezii./ De departe bărbat, de-aproape copii! (...) Și nevasta-l așteaptă și copiii lui cresc,/ Avioane îl iau și îl duc și-l opresc,/ Cifre-n loc de cuvinte, peste răni care dor,/ Și nimic nu rimează într-un astfel de zbor.“

EDITURA PARALELA 45